

שמונת ההיבטים הארציים (2)

Dutiya lokadhammasutta

<https://suttacentral.net/an8.6/en/sujato> (AN 8.6)

תרגום: אסף פדרמן

נזירים, שמונה מצבים ארציים מסובכים את העולם, והעולם מסובך שמונה מצבים ארציים.

אילו שמונה?

רווח והפסד, תהילה ובוז, גינוי ושבח, עונג וכאב.

שמונת המצבים הארציים האלה, נזירים, מסובכים את העולם, והעולם מסובך את שמונת המצבים הארציים האלה.

הם מזדמנים לאדם הפשוט שלא למד, כמו גם לתלמיד האצילי. מה, אם ככה, ההבדל בין האדם הפשוט שלא למד לבין התלמיד האצילי?

המבורך הוא מקור הלימוד שלנו, הוא המוביל אותנו, הוא מקלטנו. יהיה זה טוב שהמבורך בעצמו יבהיר את משמעות המשפט. משהנזירים יאזינו למבורך הם יזכרו.

אם ככה, הקשיבו נא תנו דעתכם ואני אדבר.

”כן, אדוני.” ענו הנזירים למבורך והוא הסביר את הדברים הבאים:

נזירים, רווח מזדמן לאדם הפשוט שלא למד. הוא לא מהרהר וחוקר: ”רווח זה הזדמן לי: הוא ארעי, הוא לא מספק, הוא בעל התכונה להעלם.” הוא לא מבין את זה כהוויתו.

הפסד מזדמן ... רווח ... תהילה ... בוז ... גינוי ... שבח ... עונג ... כאב ...

כך רווח משתלט על תודעתו ונתקע בה, הפסד משתלט על תודעתו ונתקע בה, תהילה ... בוז ... גינוי ... שבח ... עונג ... וכאב ... משתלטים על תודעתו ונתקעים בה.

הוא מתלהב מהרווח שהזדמן ומתעמת עם ההפסד.

הוא מתלהב מהתהילה שהזדמנה ומתעמת עם הבוז.

הוא מתלהב מהשבח שהזדמן ומתעמת עם הגינוי.

הוא מתלהב מהעונג שהזדמן ומתעמת עם כאב.

ככה, כשהוא שקוע בהתלהבות ועימות הוא אינו חופשי מלידה, הזדקנות, מוות, מהעצב, האבל, הכאב, היגון והחרדה. אני אומר שהוא אינו חופשי מסבל.

[מנגד], נזירים, רווח מזדמן לתלמיד אצילי ומלומד. הוא מהרהר וחוקר ככה: ”רווח זה הזדמן לי: הוא ארעי, הוא לא מספק, הוא בעל התכונה להעלם. הוא מבין את זה כהוויתו.

הפסד ... תהילה ... בוז ... גינוי ... שבח ... עונג ... כאב ... הזדמנו לי הם ארעיים, לא מספקים, מועדים להיעלמות. הוא מבין אותם כהוויתם.

כך רווח לא משתלט על תודעתו ולא נתקע בה, הפסד לא משתלט על תודעתו ולא נתקע בה, תהילה ... בוז ... גינוי ... שבח ... עונג ... וכאב ... לא משתלטים על תודעתו ולא נתקעים בה.

הוא לא מתלהב מהרווח שהזדמן או מתעמת עם ההפסד.

הוא לא מתלהב מהתהילה שהזדמנה או מתעמת עם הבוז.

הוא לא מתלהב משבח שהזדמן או מתעמת עם הגינוי.

הוא לא מתלהב מעונג שהזדמן או מתעמת עם הכאב.

ככה, כשהוא נוטש התלהבות ועימות הוא חופשי מלידה, הזדקנות, מוות, מהעצב, האבל, הכאב, היגון והחרדה. אני אומר שהוא חופשי מסבל.

זה ההבדל בין האדם הפשוט שלא למד, לבין התלמיד האצילי שכן למד.

רווח והפסד, תהילה ובוז,

גינוי ושבח, עונג וכאב,

אלה תופעות אנושיות ארעיות

לא נצחיות, שתכונתן להעלם.

החכם המודע יודע אותן

ומחשיבן כנתונות להיעלמות.

התופעות הנחשקות לא מטרידות את לבו

והבלתי נחשקות לא דוחות אותו.

התלהבות ועימות גם יחד,

מתפזרות, נעלמות, אינן-עוד

אחרי שהוא מכיר את זה, מצב טהור ללא צער

הוא יודע בבהירות את ההליכה מעבר להתהוות.